

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

ДОКЛАД
за първо гласуване

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	053-03-42
Дата	01, 09 2020 г.

16.33
10/11

Относно: законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 054-01-85, внесен от Даниела Анастасова Дариткова-Проданова и група народни представители на 17.08.2020 г. и законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 054-01-86, внесен от Мустафа Сали Карадайъ, Хамид Бари Хамид и Ахмед Реджебов Ахмедов на 28.08.2020 г.

На свое заседание, проведено на 1 септември 2020 г., Комисията по правни въпроси обсъди законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 054-01-85, внесен от Даниела Анастасова Дариткова-Проданова и група народни представители на 17.08.2020 г. и законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 054-01-86, внесен от Мустафа Сали Карадайъ, Хамид Бари Хамид и Ахмед Реджебов Ахмедов на 28.08.2020 г.

На заседанието присъстваха: от Министерство на вътрешните работи – г-жа Биляна Стойкова - главен юрисконсулт в отдел „Нормотворческа дейност и Право на ЕС“, г-н Петър Тошков - главен юрисконсулт в отдел „Нормотворческа дейност и Право на ЕС“ и г-н Веселин Младенов - началник отдел „Охранителна полиция“ в Главна дирекция Национална полиция; от Министерство на външните работи – г-н Васил Дурев - началник отдел „Процесуално представителство“ в дирекция „Правна“; от Информационно обслужване „АД“ – проф. Михаил Константинов - председател на Съвета на директорите и г-н Ивайло Филипov - член на Съвета на директорите и изпълнителен директор; от Държавна агенция „Електронно управление“ – г-н Атанас Темелков - председател, г-жа Мариана Цвяткова - директор на дирекция „Електронна идентификация“, г-жа Росица Георгиева - началник на отдел „Правни дейности“ и г-жа Антоанета Лозенска-Георгиева – държавен експерт; от Български институт за стандартизация – г-н Ивелин Буров - председател на Управителния съвет; от Български институт по метрология – г-н Златко Халваджиев - главен секретар; от Асоциация „Прозрачност без граници“ – г-жа Ваня Нушева - програмен директор и преподавател по Избирателни системи и изборна администрация в СУ „Св. Климент Охридски“; от Обществения съвет към Централната избирателна комисия – г-жа Росица

Матева; от Сдружение „Ние гражданите“ – г-жа Мария Асими, г-жа Вани Асими и г-н Стоян Грозданов; г-н Стоил Стоилов - експерт по Избирателни системи.

Законопроектът за изменение и допълнение на Изборния кодекс № 054-01-85 беше представен от г-жа Александрова, която посочи, че с него се предлага въвеждане на машинно гласуване във всички секции в страната, с изключение на избирателните секции с по-малко от 300 избиратели, избирателните секции в лечебни заведения, домове за стари хора и други специализирани институции за предоставяне на социални услуги, избирателните секции на плавателни съдове под българско знаме, избирателните секции извън страната и при гласуване с подвижна избирателна кутия. Създава се възможност всеки български гражданин да избере лично за себе си начина, по който иска да упражни правото си на вот – с машина за гласуване или с хартиена бюлетина. Предвижда се одитът, тестването и сертифицирането на устройствата за гласуване да се извършва от Държавна агенция „Електронно управление“ съвместно с представители на Българския институт за стандартизация и на Българския институт по метрология.

Със законопроекта се въвежда забрана за образуване на избирателни секции извън страната при прекратена или преустановена дейност на задграничното представителство, както и при наличие на становище от ръководителя на задграничното представителство да не се образува избирателна секция в дипломатическото или консулското представителство, намиращо се на територията на държава във военнополитическа криза или въоръжен конфликт.

Г-жа Александрова посочи, че се предвижда директно възлагане на компютърната обработка на данните от гласуването на „Информационно обслужване“ АД, както и издаването на бюлетин с резултатите от изборите. Тя посочи, че на конкурсите за възлагане на компютърната обработка на данните от гласуването през последните 10 години е имало един единствен участник – търговско дружество. Г-жа Александрова отбеляза, че това на практика е довело до предложението за законодателна промяна и е използвана разпоредбата на чл. 209, ал. 1 от Изборния кодекс, която по аналогичен начин регламентира отпечатването на хартиените бюлетини от печатницата на Българската народна банка, която е акционерно дружество, регистрирано по Търговския закон.

Предлага се наблюдателите да имат възможност да присъстват освен при получаването на изборните книжа и материали и при подготовката на помещенията за гласуване, също и при поставянето на техническите устройства за машинно гласуване, с цел осигуряването на публичност и прозрачност във всички етапи на изборния процес. Предлагат се и изменения, които да улеснят попълването на протоколите и да облекчат работата на членовете на секционните избирателни комисии.

Със законопроекта се създава нова глава в Изборния кодекс, с която се въвежда смесена изборителна система при провеждането на избори за Велико Народно събрание. Предвижда се 200 народни представители да се избират по пропорционалната изборителна система с регистрирани кандидатски листи на партии и коалиции и инициативни комитети в многомандатни изборителни райони и 200 народни представители да се избират в едномандатни изборителни райони по мажоритарна изборителна система.

Предлага се след приключване на изборния ден при отчитане на машинното гласуване, Секционните изборителни комисии да сравняват данните, отчетени от техническото устройство за машинно гласуване, с отпечатаната контролна разписка, пусната в специалната кутия за машинно гласуване.

Предвижда се при обявена извънредна епидемична обстановка в страната изборният ден да може да се удължава до 48 часа, като сроковете, свързани с отчитането на изборните резултати, да се удължават пропорционално на срока на удължаване на изборния ден.

Предлага се допълнение в Наказателния кодекс с цел уеднаквяване на разпоредбите, отнасящи се до активния и пасивния изборен подкуп, като се предвижда наказание за лицата, поискали или получили имотна облага за да упражнят изборителното си право не само в полза на определен кандидат, но и в полза на политическа партия или коалиция.

Законопроектът за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 054-01-86 беше представен от г-н Хамид, който посочи, че с него се цели да се възстановят правилата за образуване на изборителни секции извън страната, действали през 2014 г. и 2015 г., което ще допринесе за нарастване на изборителната активност сред българските общности в Западна Европа и Северна Америка.

Със законопроекта се създава възможност предизборната кампания да се води и на друг език, но след осигуряване на превод на български език. Предлагат се промени в изборителните списъци и в списъците на заличените лица по отношение на лицата, които имат настоящ адрес към датата на съставяне на изборителните списъци в държава, която не е членка на Европейския съюз. Предлага се отпадане на изискването за уседналост при осъществяване на пасивното изборително право при избори за Европейски парламент от Република България и при избори за общински съветници и за кметове, както и при осъществяване на активното изборително право при избори за общински съветници и за кметове.

Законопроектът предвижда преференциите за отделните кандидати за народни представители, за членове на Европейския парламент и за общински съветници да се определят според районната изборителна квота, съответно националната изборителна квота и общинската изборителна

квота. Предвижда се и осъществяване на онлайн наблюдение през целия изборен ден, включително при преброяване на гласовете и изготвяне на протоколите, но по начин, който не нарушава тайната на вота.

В обсъждането взеха участие всички гости и народните представители Йордан Цонев, Христиан Митев и Крум Зарков, които заявиха, че няма да подкрепят предложения от г-жа Дариткова и група народни представители законопроект.

Г-н Цонев заяви, че законопроект № 054-01-85 не решава основни проблеми в изборния процес, а предложените текстове са спорни. Той посочи, че отговорността за снабдяването с машини за гласуване и тяхното сертифициране, както и установяването на стандарта на софтуера, е на Министерския съвет. Г-н Зарков посочи, че в предложения от г-жа Дариткова законопроект липсва яснота по редица въпроси, а връщането на хартиената бюлетина в изборния процес ще обезсмисли машинното гласуване. Г-н Митев заяви, че е против създаването на специални правила за избор на Велико Народно събрание и изтъкна, че Конституцията на Република България предвижда провеждането на такива избори по общия ред.

В резултат на проведеното обсъждане, Комисията по правни въпроси:

- с 11 гласа „за”, 9 гласа „против“ и 0 гласа „въздържал се”, предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 054-01-85, внесен от Даниела Анастасова Дариткова-Проданова и група народни представители на 17.08.2020 г.

- с 2 гласа „за”, 8 гласа „против“ и 9 гласа „въздържал се”, предлага на Народното събрание да не приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 054-01-86, внесен от Мустафа Сали Карадайъ, Хамид Бари Хамид и Ахмед Реджебов Ахмедов на 28.08.2020 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ:**

АННА АЛЕКСАНДРОВА